

Доставчиците на медийни услуги спазват Закона за радиото и телевизията при отразяването на гражданските протести на 2 и 10 септември 2020 година

Съветът за електронни медии (СЕМ) на свое заседание на 15 септември 2020 г. разгледа два доклада за реализирани фокусирани наблюдения на новини и актуално-публицистични предавания, излъчени на 2 и 10 септември 2020 г. в радио- и телевизионните програми на три обществени доставчика (БНР, БНТ, Българска свободна медия ЕООД) и девет търговски (Дарик Радио АД, БТВ Медиа Груп ЕАД, Нова Броудкастинг Груп ЕООД, Елит Медиа България ЕООД, Телевизия Европа АД, Телевизия Евроком ООД, Скат ООД, Фондация Алфа 2018, Статис АД) относно отразяването на гражданските протести (т.н. Велико народно въстание) и началото на парламентарния сезон на 44 Народно събрание.

Разпространеното радио- и телевизионното съдържание на 2 септември 2020 г. проследява динамиката на вътрешно-политическите събития в центъра на българската столица и в по-малък обем на протестни събития в други градове на страната и в чужбина. Голяма част от доставчиците реализират директни излъчвания от началото на парламентарния сезон, с речите на председателя на НС Цвета Караянчева и на президента Румен Радев, с декларациите на групите в 44 Народно събрание. Повечето доставчици проследяват на живо динамиката на протестното движение пред сградата на парламента (бившия партиен дом), което отбелязва два пикови момента на ескалация на напрежението – малко преди обед при опити за разкъсване на полицейския кордон около парламента и с особена интензивност в късните часове на деня, с агресивни провокации и безредици от страна на групи протестиращи. Сред пострадалите по време на събитията има и журналисти, които изпълняват професионалните си задължения да информират своевременно обществото за случващото се през деня.

Медийната картина на 2 септември 2020 г. показва, че повечето аудио-визуални програми се превръщат в свидетелска телевизия, която пренася с атмосфера събитията до зрителите. Предаванията на живо показват без редакторска намеса автентичните, както граждански настроения и действия, така и тези на органите на ред и на властта, които на моменти ескалират, за да оформят в резултат една напрегната телевизионна картина на гражданско противопоставяне и политическа нетърпимост.

Някои от доставчиците на медийни услуги пренареждат и променят програмните си схеми като включват извънредни предавания („Още от деня” и „По света и у нас” в БНТ1, „Лице в лице” и новини в БТВ, „Честно казано” и „Въстанието на 2-ри септември” в ЕВРОКОМ, „Шоуто на Слави” и репортажи в 7/8 TV, „Парламентът на живо” в КАНАЛ 3, „АЛФА на живо” в АЛФА ТВ/ ALFA TV и т.н.), други доставчици удължават редовните предавания („Здравей, България” и НОВИНИТЕ NOVA в НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ, “Ранни вести” в СКАТ и т.н.), трети излъчват репортажи и/или само картина на живо от мястото на събитията (7/8 TV, БСТВ, СКАТ, АЛФА ТВ/ ALFA TV).

Наблюдаващите експерти констатираат, че обществените доставчици БНР и БНТ в техните политематични програми - съответно ХОРИЗОНТ и БНТ1, спазват принципа на плурализъм на гледните точки при отразяването на събитията от деня, съгласно чл. 6, ал. 3, т. 6 от Закона за радиото и телевизията.

Не се констатираат нарушения на ЗРТ в наблюдаваното съдържание, като в същото време се отчита факта на излъчване на живо от страна на повечето доставчици на аудио-визуални услуги на кадри с насилие и безредици в центъра на София, на пострадали от обгазяване или по друг начин, на арестувани/задържани, на единични груби изрази и думи, с които гражданите емоционално изразяват свои политически позиции и мнения.

За разлика от разпространеното аудио- и аудио-визуално съдържание на 2 септември 2020 г., когато централни информационни събития в радио- и телевизионните програми са протестите и началото на парламентарния сезон, акцентите на 10 септември са гражданското недоволство, редовната работа на Народното събрание и превантивни мерки за сигурност, предприети от полицията за опазване на обществения ред. За някои програми акцент представляват и критичните коментари по адрес на България на някои европейски представители от ЕП и ЕК във връзка със заседанието на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи в ЕП.

Разпространеното радио- и телевизионното съдържание проследява динамиката на вътрешно-политическите събития през деня най-вече в центъра на българската столица или в „триъгълника на властта“. Медийната картина на гражданските протести от т.н. „Велико народно въстание 2“ на 10 септември е мирна, без провокации и насилие, за разлика от разпространената в късните часове на 2 септември. Подробни репортажи (вкл. директни включвания) за работата на СДВР по обезопасяването на района на протестите в централната част на столицата от опасни предмети/оръжия, са включени почти във всички програми.

Програмите на повечето доставчици на медийни услуги не променят своите предварителни схеми, липсват удължени издания на предаванията. Програма ЕВРОКОМ е сред малкото изключения, в която има специални извънредни предавания сутринта и вечерта под заглавие „Въстанието от 10-ти септември“.

Повечето програми проследяват протестните събития предимно в емисии новини и с преки включвания. Темата за гражданското недоволство от властта продължава да е основна и в коментарите на гостуващите личности в актуално-публицистичните предавания.

Наблюдаващите експерти не констатират нарушения на ЗРТ в програмите; БНР и БНТ спазват принципа на плурализъм на гледните точки при отразяването на събитията от деня, съгласно изискванията на закона.

Мониторингът на разпространеното на 2 и 10 септември 2020 г. радио- и телевизионно съдържание показва, че в наблюдаваните програми доставчиците на медийни услуги свободно и независимо определят своята редакционна политика и гарантират правото на информация и правото на свободно изразяване на мнение.